

Proč škodí chemický posyp

Změna vyhlášky č. 39/1997 Sb. hlavního města Prahy O schůdnosti místních komunikací, která umožňuje solení chodníků, lávek a schodů, by měla platit od 1. 2. 2012. Nová úprava vyvolává obavy nejen o zdraví a životy zvířat (domácích i volně žijících), ale i o stav životního prostředí a staveb v Praze.

Domníváme se, že dosavadní úprava byla zcela optimální a ani ta občasnému prosolení chodníků nezabránila.

Problém kluzkých chodníků není ve vyhlášce zakazující solení chodníků, ale v absenci jakéhokoli úklidu během zimy. Město dle vlastní vyhlášky a usnesení (nařízení) rady o zimním úklidu komunikací neuklízí skoro polovinu chodníků. Ostatní se bude solit se všemi důsledky pro psi tlapy, boty Pražanů a škody na prosolených základech budov a na životním prostředí.

Praze by prospěl spíše postupný plán opuštění solení, jakožto chemicky nevhodného způsobu ošetření komunikací, a jeho náhrada mechanickými způsoby úklidu, jak je již běžné ve většině evropských velkoměst.

Argumenty proti používání chemického posypu v městské zástavbě:

- *Na rozdíl od vlastní vozovky nejsou odkanalizované, sůl tedy stéká do základů budov, do trávníků a ke kořenům rostlin, do spodních vod.*
- *Sůl poškozují tlapy psů a jiných domácích zvířat. Psi se již tak pohybují po nepřírodně tvrdém povrchu (asfalt, beton), kde utrpí drobné rány a oděrky. Do nich následně vniká sůl a způsobuje záněty a bolest. Rozměr bolesti výborně ukazuje rčení "přisypat do rány sůl".*
- *Slanou vodu pijí i divocí živočichové, hlavně ptactvo, které má jinak omezený přístup k nezamrzlé vodě. Zpěvní ptáci v zimě po požití slané vody uhynou. Drobní pěvci mohou i zaměnit krystalky soli za drobné kamínky a požírat je, což také vede k jejich úhynu.*
- *Sůl poškozují karosérie automobilů, ničí řetězy a převodová zařízení kol a motocyklů, způsobuje škody na obuvi (slaná mapa po zimní vycházce).*
- *Sůl prosakuje do základů budov a poškozují jak ocelovou konstrukci, tak beton. Sodík zde nahrazuje jiné ionty a způsobuje rozpojení křemenné matrice a korozi betonu. U omítek a zdiva způsobuje hydroskopická sůl jejich vlhnutí a postupnou erozi i mechanické poškození při mrazech (v extrémním případě pukání vlhkého opakovaně mrznoucího a ohřívajícího se zdiva).*
- *V zeleni působí sůl několikerou škodu. Předně vytváří osmoticky nevýhodné prostředí, kdy rostliny mají problémy s přísunem vody, protože vysoká koncentrace iontů sodíku a chloru v půdě vytváří osmotický gradient jdoucí proti snaze rostliny natáhnout z půdy vodu. Rostlina tak usychá i ve vlhkém prostředí.*
- *Ionty sodíku vytěsňují kalcium, magnesium a draslík, stejně jako stopové prvky (Cu, Zn, Co). Rostlina tak přichází o živiny a chřadne.*
- *Půda se působením soli a absencí správných přírodních pochodů sléhává a její schopnost absorbovat vodu při průtržích klesá a přispívá tak k rychlejšímu odtoku vody, v extrému k záplavám.*

- *Sůl poškozuje symbiotické mikroorganismy u kořenů rostlin a způsobuje další oslabení dřeviny, v prosolených trávnících se začnou objevovat skvrny a trávník upadá.*
- *Poškození solí je pozorovatelné i několik metrů od komunikace, při nesprávné aplikaci (např. velké krystaly soli aplikované z rychle jedoucího sypače) a nedodržování technologické kázně dochází k permanentnímu zasolení až na vzdálenost 20 metrů od komunikace.*
- *Solení znečišťuje vodu a v případě průsaku do studní může způsobit i vážné poškození ledvin. Ke znečištění vody může dojít například při pravidelných splaších z komunikací nebo při průsacích z meziskladů soli.*

Použití posypové soli k ošetření chodníků jednoznačně nedoporučuje nejen Nadace na ochranu zvířat, ale také například Česká společnost ornitologická. Dle přiloženého stanoviska ze dne 25. 1. 2012 existují zdokumentované případy, kdy je posypová sůl jedem, který při náhodném pozření může být pro drobné ptáky smrtelný.

Solení chodníků dále nedoporučuje Státní veterinární správa ČR, která ve svém vyjádření uvádí: „Z hlediska veterinárního, tj. zdraví zvířat a jejich pohody zejména, lze souhlasit s aktivitami, které kritizují solení komunikací ve městě, ale i mimo město. Z pohledu Státní veterinární správy lze považovat zimní solení komunikací (chodníků a silnic) za velmi diskutabilní a opravdu nevhodné a zvířatům i životnímu prostředí škodící.“